

İNTERNET YOLUYLA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ VE SORUNLARI

SümeYra YÜCER*

Özet

Teknolojinin günümüz insanına sunduğu en önemli iki araç hiç kuşkusuz bilgisayar ve İnternettir. Bilişim teknolojilerinde meydana gelen değişim ve gelişimden eğitim-öğretim de etkilenmektedir. Bu etkilenme dil öğretiminde diğer sosyal alanlara göre daha olumlu yönde gerçekleşmektedir. Dil öğretiminde yeni araçlara ve kaynaklara her zaman ihtiyaç duyulmaktadır. Öğretilen dile ait görsel ve işitsel materyallerin kullanımı öğretimi etkili kılmaktadır. Teknoloji sayesinde, kullanılan materyallerde yenilenmeler ve gelişmeler olmaktadır.

Bu çalışmada İnternet yoluyla ve sanal sınıf teknolojileri ile dil öğretimi ele alınarak Türkçe öğretiminde nasıl kullanıldığı incelenmiştir. İncelemede Anadolu Üniversitesi TSP, Ankara Üniversitesi TÖMER, Hacettepe Üniversitesi HÜDİL, İkinci Dil Öğrenenler İçin Bir Destek Yazılımı “Türkçe Merhaba” ve Dilset Yabancılara Türkçe Akademisi başlıklı çalışmalar örnek olarak kullanılmıştır. Çalışmanın amacı İnternet aracılığı ile Türkçe öğretim modellerini araştırmak, bu alandaki sorunları belirlemek ve mevcut sorunlara olası çözüm yollarını sunmaktır.

Anahtar kelimeler: Dil, teknoloji, İnternet yoluyla eğitim,

1. Giriş

Dil çevremizi anlamaya ve kendimizi anlatmaya yarayan, insanlar arasında iletişimi sağlayan temel araçtır. Dil bir beceridir ve dört temel beceriye dayanmaktadır. Birbiriyle sıkı ilişki içerisinde olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi ile bireyin anlama ve anlatma kabiliyeti de gelişecektir.

Türkçe öğretimi yakın zamana kadar yalnızca dil bilgisi öğretimi olarak görülmüş ve öğretim buna uygun olarak yapılmıştır. Son dönemlerde dil öğretiminin bir beceri öğretimi olduğu gerçeğine göre hareket edilmekte, etkinlikler de bu doğrultuda hazırlanmaktadır.

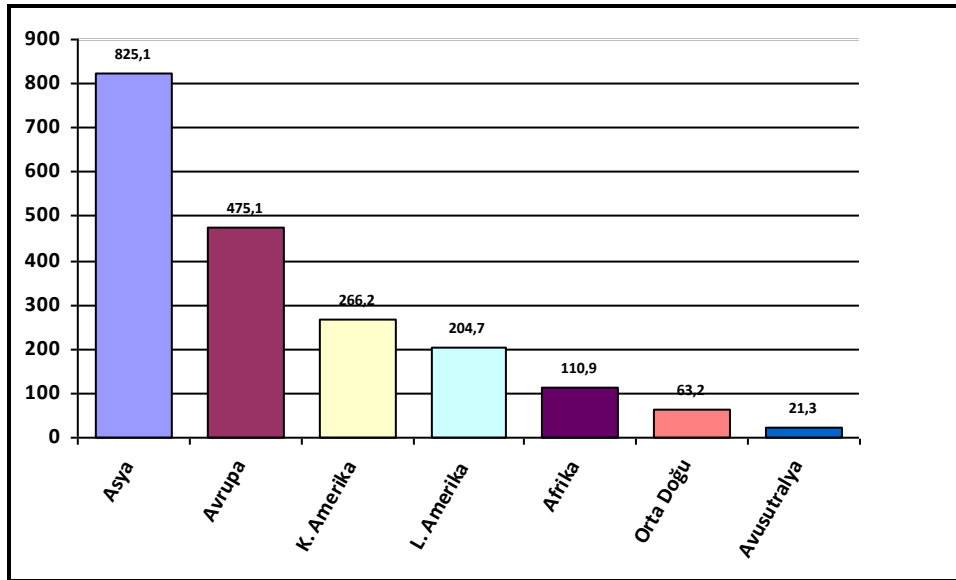
Günümüzde teknolojiye büyük gelişimler meydana gelmekte ve tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de İnternet ve bilgisayar kullanımı her geçen gün artmaktadır. (Yıldırım ve Tahiroğlu, 2006: 359-378).

---

* Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi,
sume.ycr@hotmail.com

Dünyada ve Türkiye’de 2010 yılına ait bilgisayar ve İnternet kullanım oranlarını incelendiğinde bu gerçek daha net bir şekilde görülmektedir. Verilen tablolarda öncelikle dünyada İnternet kullanım nüfusu ve oranı, sonrasında da Türkiye’de bilgisayar ve İnternet kullanım oranları gösterilmiştir.

Grafik 1: Coğrafi Bölgelere Göre Dünya İnternet Kullanıcı Nüfusu – 2010 (milyon)

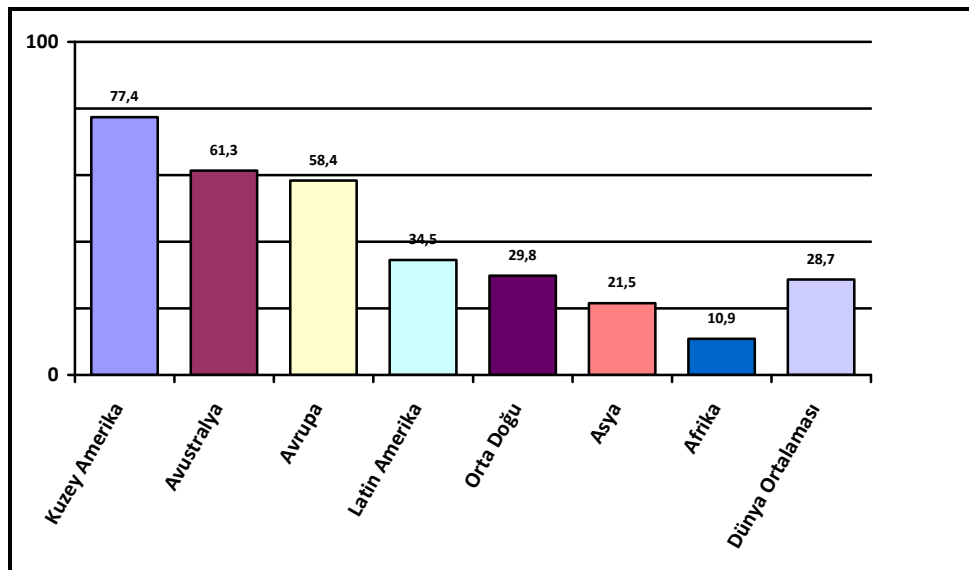

Kaynak: Dünya İnternet İstatistikleri www.internetworldstats.com/stats.htm

Tahmini İnternet kullanıcısı 1.966.514.816 (31 Temmuz 2010)

Erişim Tarihi: 20.03.2011

Grafik 2: Coğrafi Bölgelere Göre Dünya İnternet Kullanıcısı Nüfus Oranları – 2010 (%)

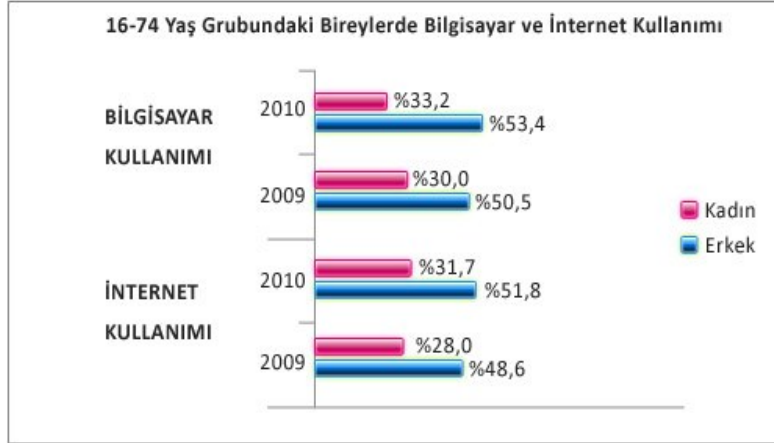
Kaynak: Dünya İnternet İstatistikleri www.internetworldstats.com/stats.htm

Tahmini İnternet kullanıcısı 1.966.514.816 (30 Temmuz 2010)

Erişim Tarihi: 20.03.2011

Türkiye İstatistik Kurumunun Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı araştırma verilerine göre (2010) İnternete erişim imkânı olan hanelerin oranı bir önceki yıla göre %41,6'ya yükselmiştir. Yine aynı araştırmaya göre 16-74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar ve İnternet kullanım oranları sırasıyla erkeklerde %53,4 ve %51,8, kadınlarda ise %33,2 ve %31,7'dir. Bu sayılarda da 2009 yılına göre artış gözlenmiştir.

Grafik 3: 16-74 Yaş Grubundaki Bireylerde Bilgisayar ve İnternet Kullanımı

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?tb_id=60&ust_id=2

Erişim Tarihi: 20.03.2011

Tablo 1: Türkiye’de İnternet Kullanım Amaçları - 2010

AMAÇLAR	TÜRKİYE	KENT	KIR
Mal ve hizmetler hakkında bilgi arama (satın almayı kapsıyor)	55.7	57.7	45.6
Seyahat ve konaklama ile ilgili hizmetlerin kullanımı (otel rezervasyonu, bilet satışı vb.)	22.6	24.9	11.1
İnternet üzerinden web radyo dinleme ya da web televizyon izleme	41.1	42.1	36.1
Kendi oluşturduğunuz metin, görüntü, fotoğraf, video, müzik vb. içerikleri herhangi bir web sitesine paylaşmak üzere yükleme	30.3	31.3	25.1
Yazılım indirme (oyun yazılımları hariç)	14.8	15.6	10.5
Oyun, müzik, film, görüntü indirme veya oynatma	51.2	51.1	51.5
Çevrimiçi haber, gazete ya da dergi okuma, haber indirme	58.8	58.8	58.9
İş arama ya da iş başvurusu yapma	10.2	10.5	8.9
Sağlıkla ilgili bilgi arama (yaralanma, hastalık, beslenme vb.)	47.3	48.6	40.8
İnternet bankacılığı	16.8	17.6	11.3
Mal veya hizmet satışı (iş ile ilgili olmayan, açık arttırma ile satış vb.)	4.1	4.3	3.1
E-posta gönderme / alma	72.8	73.9	66.9
İnternet üzerinden telefonla görüşme / video görüşmesi	47.1	48.3	41.0

(webcam ile)			
Sohbet odalarına, haber gruplarına veya çevrimiçi tartışma forumlarına mesaj gönderme, anlık ileti gönderme (Facebook, Twitter, Chat, Msn, Skype vb. kullanarak başkaları ile gerçek zamanlı yazışma)	64.2	65.0	60.4
Okul, üniversite, mesleki kurslarla ilgili faaliyetler için bilgi arama	26.4	27.0	23.5
Herhangi bir konuda çevrimiçi eğitim alma (yabancı dil, bilgisayar vb.)	6.3	5.7	4.5
Öğrenme amacıyla İnternete başvurma	37.1	35.1	32.1

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=60&ust_id=2

Erişim Tarihi: 20.03.2011

Araştırmadan elde edilen sonuca göre Türkiye’de İnternet en çok e-posta gönderip almada ve sohbet vb. çeşitli sosyal paylaşım ortamlarında kullanılmaktadır.

“Yapısalcı öğrenme, öğrenci merkezli eğitim, zamandan ve mekândan bağımsız eğitim, eğitimde fırsat eşitliği gibi kavramların çokça konuşulduğu günümüzde web tabanlı uzaktan öğrenme çevreleri, kimilerine göre sınıf içi yüz yüze eğitime alternatif bir kurtarıcı, kimilerine göre hâlen, birçok sorunu bulunan ve üzerinde çalışmalar yapılması gereken bir süreçtir. Bununla birlikte birçok kişinin hemfikir olduğu konu ise İnternet teknolojilerinden öğretme-öğrenme sürecinde bir şekilde yararlanılması gerektiğidir” (Şendağ, 2004: 1).

2. Günümüzde Uzaktan Eğitim

“Uzaktan eğitim, öğrenenle öğretmenin fiziksel olarak birbirinden uzakta olduğu eğitim biçimidir” (Adıyaman, 2002: 92). Mektup, radyo, TV, telefon aracılığı ile yapılan uzaktan eğitim, teknolojinin gelişmesiyle yenilenmiş, bilgisayar ve bilgisayar ortamlarını da bünyesine katmıştır. Hayatın her alanında etkili olan bilişim teknolojilerinden eğitim öğretim alanında da yararlanılmaktadır ve bu amaçla farklı yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntemlerden biri de uzaktan eğitimidir.

Uzaktan eğitim, öğretmenle öğrencinin aynı ortamda bulunmadığı eğitim biçimidir. Bu sayede isteyen, istediği yerde ve zamanda, istediği yaşta, istediği hızda eğitim imkânına sahip olmaktadır. Uzaktan eğitime;

- “Daha geniş kitlelere eğitim hizmeti götürmek,
- Eğitimde fırsat ve imkân eşitliği sağlamak,
- Farklı mekânlardaki uzmanlardan yararlanmak,
- İlgileri, yetenekleri, yaşları, işleri ve coğrafi koşullar nedeniyle okula gelemeyen öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak,

- Her bireye bir ölçüde dilediği hız ve yöntemle öğrenme imkânı sağlayarak geleneksel eğitimin sınırlıklarını gidermek” (Yalın, 2004) gibi amaçlarla ihtiyaç duyulmuştur.

İlk olarak mektupla başlayan uzaktan eğitim sonrasında radyo, telefon, televizyon ile yürütülmüştür. Uzaktan eğitimde ulaşılan son teknoloji, *İnternet temelli eğitim*dir. “İnternet temelli eğitim, İnternet üzerinden içeriğin planlanıp, hazırlanıp, üretilerek sunulduğu ve değerlendirildiği bir uzaktan eğitim sistemidir” (Yalın, 2008: 3).

İnternet temelli eğitim, geleneksel eğitim sistemine göre daha etkin bir yapıya sahiptir. Öğretim içeriğinin zenginliği yönüyle de öğrenmeyi daha zevkli ve kalıcı hâle getirmektedir. Geleneksel eğitimin sınırlılıkları göz önüne alındığında İnternet tabanlı uzaktan eğitimin oldukça esnek bir yapıda olduğu görülmektedir (Şen vd., 2010).

Yaygın bir iletişim ağı olan İnternet, uzaktan dil öğrenenler için dört temel beceri olan dinleme, konuşma, okuma, yazmayı kazandırabilecek donanıma sahiptir (Pilancı, 2009: 49). Bu yeterliliği ile ana dili ve yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ve yaygınlaşması için önemli fırsatlar sunmaktadır.

2. İnternette Türkçe Öğretimi Üzerine Yapılan Çalışmalar

Bu bölümde yalnızca belli başlı bazı uygulamalar incelenmiştir. Belirlenen internet sitelerine Google arama motoruna “Uzaktan dil eğitimi”, “Uzaktan Türkçe öğretimi”, “İnternet yoluyla Türkçe öğretimi”, “Türkçe e-öğrenme” gibi anahtar kelimeler yazılarak ulaşılmıştır.

2.1. Anadolu Üniversitesi Türkçe Sertifika Programı (TSP)

Bir proje olarak yürütülen program Anadolu Üniversitesi'nin birçok fakültesinin katılımı ile gerçekleştirilmektedir. Çeşitli birimlerden gelen malzemeler Bilgisayar Destekli Eğitim birimi tarafından bir araya getirilerek e-öğrenme malzemesine dönüştürülmekte ve İnternet ortamından sunulmaktadır.

Programın amacı Avrupa ülkelerine göç etmiş üçüncü ya da dördüncü kuşak Avrupalı Türklerin anadillerindeki yetersizlikleri aşmalarına yardımcı olmaktır. Hedef kitle de anadilinde kendisini yetersiz hisseden Avrupalı Türkler ve Türkçe öğrenmek isteyen yabancılarıdır.

Çalışmalara 2006 yılında geniş bir ekiple başlanmıştır ve Türkçe, İngilizce, Fransızca ve Almanca olmak üzere dört dilde hizmet vermektedir.

Türkçe Sertifika Programı dil öğretiminde en önemli bileşenlerden olan ses, video, eş zamanlı danışmanlık gibi öğrenme ortamlarını barındırabilmektedir (Erorta ve Özögüt, 2008).

Sistem üyelikle çalışmaktadır. Kayıt yaptıran her öğrenciye kullanıcı adı ve şifre gönderilmektedir. Bu sayede öğrenci sisteme girerek çeşitli öğrenme ortamlarından yararlanmaktadır. Türkçe Sertifika Programları'nda kullanılan öğrenme ortamları:

- Ders
- Çalışma
- Televizyon Programları
- Kitap
- Çalışma Kitabı
- Ödevler
- Eşzamanlı Danışmanlık Hizmetleri
- Eşzamansız Danışmanlık Hizmetleri
- Deneme Sınavı
- Sözlü Sınav
- Yazılı Sınav

Projenin pilot uygulaması başarı ile tamamlanmıştır. Bilgi ve iletişim teknolojileri alanındaki hızlı gelişmeler anadil ve yabancı dil öğretiminde uzaktan eğitim yöntemlerinin kullanılmasını yaygınlaştıracak, zaman ve mekândan bağımsız, esnek ve yaşam boyu eğitim olanağı sunacaktır (Erorta ve Özöğüt, 2008)

2.2. Ankara Üniversitesi TÖMER ve MOBİLSOFT “İnternet Üzerinden Türkçe Öğretim Projesi”

Ankara Üniversitesi TÖMER, Türk dilini ve Türk kültürünü yaymak ve tüm dünya insanların hizmetine sunmak amacıyla www.distance-turkish.com İnternet sitesini hayata geçirmiştir. TÜBİTAK tarafından da desteklenen “Uzaktan Türkçe Öğrenim Merkezi” projesi, 22 Ocak 2003 tarihinde yayın hayatına başlamıştır.

Hedef kitle özellikle Türkiye’de öğrenim görmek isteyen öğrenciler, Türkiye ile iş bağlantıları olan çalışanlar ve Türkçeyi kurallı bir şekilde öğrenmek isteyen Avrupa ve özellikle Almanya’daki üçüncü kuşak Türklerdir.

Kullanıcı, kayıt yaptırmak istediği kuru belirledikten sonra üyelik işlemlerini tamamlamasının ardından, kullanıcı adı ve şifre alarak derslere hemen başlayabilmektedir.

Kullanıcılar dersleri satın aldıktan sonra aktif olarak karşılarında, gramer ya da Türkçenin kullanımı ile ilgili soru sorabilecekleri öğretmenleri ve sorunlarını çözmek için teknik elemanları hazır bulmaktadırlar. Öğrenci ders zamanını kendi ayarlayabilir, kendi hızında öğrenim görebilir, bulunduğu yerde hem Türkçe öğrenebilir hem de öğretmen ve

diğer öğrencilerle e-posta ve tartışma odaları vasıtasıyla etkileşim kurabilir. Her bir kurun sonunda kullanıcılara Katılım Belgesi gönderilmektedir. Ayrıca bitirdikleri kurun sonunda yurtdışında belirli yerlerde sınava girerek sertifika alabilirler.

Uzaktan Türkçe Öğrenim Merkezinde dersler Temel, Orta ve Yüksek olmak üzere üç ana düzeyde gruplandırılmaktadır. Her düzey de kendi içinde üç gruba ayrılmaktadır. Türkçe öğrenimine yönelik derslerin tamamı kolaydan zora doğru giden toplam dokuz alt düzeyden oluşmaktadır. Her kur için 90 günlük bir süre öngörülmektedir. Kullanıcı, bu sürenin sonunda kur sınavına girerek başarısını ölçebilmekte ve bir sonraki kura kayıt yaptırabilmektedir. Program ücretlidir.

2.3. Hacettepe Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (HÜDİL)

Uzaktan Dil Eğitimi Birimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimiyle ilgili olarak örgün eğitimin yanında genel ağ üzerinden de Türkçe eğitimi vermektedir.

Hedef kitle Türkiye'de yüksek öğrenim görmek isteyen yabancı öğrenciler, dünyada çeşitli üniversitelerin Türkoloji bölümlerinde okuyan öğrenciler ve öğretim elemanları, ülkemizle ticaret yapan şirket çalışanları, Türk cumhuriyetlerinde yaşayan soydaşlarımız, Avrupa'da doğan 3. kuşak Türklerdir.

Bu bilgilerin haricinde üniversitenin ilgili birimine ait İnternet sitesinde herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

2.4. Dil Bilimi sitesi – Adım Adım Türkçe Öğreniyorum

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Mustafa Altun tarafından hazırlanmıştır. Sitede altı ünite ve beş farklı bölüm yer almaktadır. Siteye herhangi bir üyelik yapma gerekliliği yoktur. Ünitelerde verilen konuların ve okuma parçalarının sesli örnekleri de mevcuttur. Kelime öğretiminde kolaylık sağlayacak oyunlara ve etkinliklere yer verilmiştir.

Çalışma daha çok Türkçe dersine yardımcı olacak kaynakları, etkinlikleri içermektedir.

2.5. İkinci Dil Olarak Türkçe Öğrenen Kişiler İçin Bir Destek Yazılımı "Türkçe Merhaba"

Sistem, geleneksel eğitim sistemi içinde kullanılabilecek ek bir eğitim malzemesi olarak hazırlanmıştır. Öğrenciler bu sistemi kendi başlarına, yardıma ihtiyaç duydukları herhangi bir zamanda ve yerde kullanabilmektedirler. Ayrıca öğretmenler bu sistemi, sınıf içinde ana dili Türkçe olan kişiler tarafından seslendirilmiş örnekleri ve alıştırmaları gösterebilmek, öğrencilerine sınıf içinde işlenmekte olan konu ile ilgili bilgilere bilgisayar ortamında nasıl ulaşabileceklerini göstermek ve öğrencilerinin öğrenimini kolaylaştırmak gibi çeşitli şekillerde kullanabilirler.

Temel olarak hâlen kullanılmakta olan eğitim sistemi içinde öğrencinin performansını artırmayı hedef alır. Bu sistem içinde kullanıcılar istedikleri herhangi bir sıra ile dersleri takip edebilmektedirler. Kullanıcıların istedikleri bir konuda bilgiye ulaşabilmeleri ve bu konu üzerinde çalışabilmeleri amacıyla sistem içinde kullanabilecekleri birçok farklı yöntem vardır.

Bu sistem içinde kullanıcılar kendi bilişsel faaliyetlerini geliştirir ve kendilerine ait bir öğrenme yöntemini oluşturur, bu öğrenmelerini gözler ve değerlendirirler. Örnekler farklı konularda tekrarlanır. Örneğin bir konuda geçen bir örnek, örnek ile ilgili diğer bir konuda tekrarlanmaktadır. Bu sayede kullanıcı aynı örneğe, birçok farklı ders içinden ulaşabilmektedir ve bu örnek aracılığı ile kullanıcının farklı kavramlar arasında ilişki kurabilmesi mümkün olmaktadır.

Sistemin içeriğini, dersler, örnekler ve alıştırmalar oluşturmaktadır. Sistem içindeki derslerde ve alıştırmalarda kullanılmak üzere 480 adet ses dosyası hazırlanmıştır. Bu dosyaların hepsi, elektronik ortamda hazırlanmıştır. Görüntü dosyaları derslerdeki, alıştırmalardaki ve örneklerdeki içeriği zenginleştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bunlar toplam 307 adettir.

Sistemde temel olarak dört parça bulunmaktadır. Bunlardan ilki, bilgi tabanıdır. İkinci parça eğitmendir. Bu parça öğrencilerin daha kolay öğrenmelerine yardımcı olmakta ve çeşitli alıştırmalar ve yönlendirici bilgiler ile kullanıcıların pratiğini artırmalarını sağlamaktadır. Üçüncü parça araçlar, son parça ise, danışmandır. Öğrencilerin alıştırmalar üzerinde çalışırken sisteme danışmalarını sağlar. Böylece kullanıcılar kendi cevapları ve doğru cevaplar ile ilgili yönlendirici bilgilere ulaşırlar.

2.6. Dilset - Yabancılara Türkçe Öğretim Akademisi

2000 yılında İstanbul'da kurulan Dilset Yayınlarının amacı yabancılara Türkçe öğreten kitaplar ve yardımcı dokümanlar hazırlamaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışma alanı olarak yurt dışındaki ilköğretim, orta öğretim ve üniversite düzeyindeki eğitim kurumlarını belirlemişlerdir.

Yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırladıkları dokümanlar arasında ders kitapları, çalışma kitapları, dil bilgisi kitapları, öğretmen kitapları, dinleme CD'leri, etkileşimli CD'ler, okuma kitapları bulunmaktadır.

3. Belirlenen Sorunlar

- Devletin İnternet yoluyla Türkçe öğretimi konusunda bir politikası yoktur.
- Kapsamlı çalışmalar genel itibariyle üniversite seviyesinde ve proje düzeyinde kalmıştır.
- Farklı yaş gruplarına ve eğitim düzeylerine göre herhangi bir ayırım yapılmamıştır.

Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi Yıl:1, Sayı:1 (2011)

- Anadolu Üniversitesi Türkçe Sertifika Programı ve Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi dışında geniş kapsamlı, programlı ve sistemli olarak Türkçe öğreten bir İnternet sitesi yoktur.
- Çalışmalar Türklere veya yabancılara Türkçe öğretimi olarak ayrılmamıştır. Oysa iki grup için yapılacak uygulamalar, etkinlikler birbirinden farklı olmalıdır.
- Ankara Üniversitesi UTÖM da dâhil olmak üzere bazı İnternet sitelerin eğitim dili İngilizcedir.
- Dil öğretiminin aynı zamanda kültür öğretimi olduğu göz önünde bulundurulmamıştır. İncelenen öğrenme içeriklerinde Türk kültürüne ait materyallerin daha çok olması beklenirken, bunların mevcut içerisindeki payının az olduğu belirlenmiştir.
- Profesyonel nitelikli İnternet sitelerinin tanıtımı yeterince yapılmamaktadır.
- Hemen her sitede rastlanılan seviye tespit sınavlarının belli bir standardı yoktur.
- Birçok İnternet sitesinde öğrenme içeriği bir noktada kalmış, gelişme gösterememiş, güncelleme yapılmamıştır.
- İnternet sitelerinde kullanılan ürünler Türkçe derslerinde kullanmaya yönelik materyal düzeyinde kalmıştır.

4. Sonuç ve Öneriler

Değişen ve gelişen dünyada bilginin çoğalması, bilinç düzeyinin yükselmesi, öğrenci sayısındaki artış gibi etkenler bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanılmasını zorunlu kılmıştır. Yapılandırmacı yaklaşımın da etkisi ile teknoloji kullanımı öğrencinin aktifliği ön plana çıkmıştır. Öğretmenin rehber bir rol üstlenmesi teknolojiyi etkin bir şekilde kullanılmasını gerektirmektedir. “Ses, görüntü ve metnin bir arada kullanıldığı öğrenme süreçlerinde sağlanan başarı, bilişim teknolojilerinin verimli kullanılmasıyla artmakta ve bu yönde yapılacak ciddi çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır” (Büyükaslan, 2007: 1).

Yapılan çalışmaların çoğunun (özellikle profesyonel olanların) ücretli olması durumu kanaatimizce günümüz koşullarında bir sorun değildir. Zira bu alanda yapılan çalışmalar ciddi bir emek ve bilgi işidir ve oldukça azdır. İleriki zamanlarda bu tür çalışmaların artması, toplumun büyük bölümünce kullanılması durumunda bu ücretlilik de ortadan kalkacaktır.

Türkçe öğretimiyle ilgili birçok İnternet sitesine ulaşmak mümkün olsa bile bunların çoğunun profesyonel bir ekiple çalıştığını söylemek pek mümkün değildir. Dolayısıyla herhangi bir plandan ve yöntemden de bahsedilememektedir. Mevcut sorunları aşmak üzere belirlemeye çalıştığımız çözüm önerileri aşağıda sunulmuştur:

- İnternet yoluyla Türkçe öğretimi için bir devlet politikası belirlenmelidir,

- İnternette Türkçe öğretimi yapmak için acilen bir yazılım geliştirilmelidir,
- Türkçenin ana dili olarak ve yabancı dil olarak öğretimi birbirinden ayrılmalı, çalışmalar buna göre yapılmalıdır,
- Milli Eğitim, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile üniversitelerin iş birliği sağlanmalıdır,
- İnternette Türkçe öğretimi konusunda akademik çalışmalar, yüksek lisans ve doktora tezleri yapılmalı, bu alanda akademik eleman yetiştirilmelidir,
- Disiplinler arası bir çalışma yapılmalı bu sayede İnternette Türkçe öğretiminde ölçütler belirlenmelidir,
- Her eğitim seviyesine uygun İnternet sitesi hazırlanmalıdır,
- İnternet kullanımının fazla olduğu göz önünde bulundurularak özellikle sosyal paylaşım sitelerinde Türkçe öğretimine yönelik çalışmalara yer verilmelidir,
- İnternette Türkçe öğretimi çalışmaları yaygınlaştırılmalı, mevcut çalışmalar güncellenmelidir,
- Öğrenme içerikleri zenginleştirilmelidir,
- İnternet yoluyla Türkçe öğretimi yapacak öğretmenlerin bilişim teknolojileri bilgisi belirli zaman aralıkları ile kontrol edilmeli, eksiklikler kısa zamanda giderilmelidir.

KAYNAKÇA

AÇIK ÖNKAŞ, Nilgün. (2010). “Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı ve Kalıcı Öğrenme” *Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi*. 1 (2).

ADİYAMAN, Zehra. (2001). “Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi” *The Turkish Online Journal of Educational Technology TOJET*, Volume 1, Issue 1 (11): 92-97.

AKÇAY, Ahmet ve ŞAHİN, Abdullah. (2009). “Web Macerası ve Türkçe Öğretiminde Uygulanabilirliği” *1. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi*. 1-3 Mayıs, Çanakkale.

BÜYÜKARSLAN, Ali. (2007). “Yabancı Dil Türkçenin Öğretilmesinde Yeni Yöntemler: Bilişim Uygulamaları, Çözüm Önerileri” *1. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu*. 16-18 Mayıs, Çanakkale.

ERORTA, Mutlu M. ve ÖZÖĞÜT ERORTA, Özlem. (2008). “Uzaktan Dil Öğretiminde Yeni Öğrenme Ortamları: Anadolu Üniversitesi Türkçe Sertifika Programları Örneği” *1. Uluslararası Eğitim ve Kültür Bağlamında Avrupalı Türkler Kongresi*. 22-23 Şubat, Anvers-Belçika.

KAYA, Z. ve ÖNDER, H. H. (2001). "İnternet Yoluyla Öğretimde Ergonomi" *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, Volume 1, Issue 1.

ÖZARSLAN Meral, KUBAT, Betül ve BAY Ömer Faruk. (2007). "Uzaktan Eğitim İçin Entegre Ofis Dersinin Web Tabanlı İçeriğinin Geliştirilmesi ve Üretilmesi" *9. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Dumlupınar Üniversitesi*, 31 Ocak-2 Şubat, Kütahya.

PİLANCI, Hülya. (2009). "Uzaktan Türkçe Öğrenen Yabancıların Türkçeyi İletişim Aracı Olarak Kullanabilme Yeterlikleri" *Journal of Language and Linguistic Studies*, 5 (2): 49-61.

ŞEN, Baha, ATASOY, Ferhat ve AYDIN, Nesrin. (2010). "Düşük Maliyetli Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemi Uygulaması" *Akademik Bilişim Konferansları Muğla Üniversitesi*. 10-12 Şubat. Muğla.

ŞENDAĞ, Serkan. (2004). *Hizmet Öncesi Öğretmenlerin Web Tabanlı Öğrenme Materyallerinin Kullanılabilirliği ve Etkililiği Hakkındaki Görüşleri*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TUNCER, Murat ve TAŞPINAR, Mehmet. (2008). "Sanal Ortamda Eğitim ve Öğretimin Geleceği ve Olası Sorunlar" *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 125 (144).

TÜİK. (2010). "Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Sonuçları" *Haber Bülteni*. Sayı: 148.

TÜRKOĞLU, Recep. (2003). "İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim Programı Geliştirme Süreci" *Uluslararası Online Türk Eğitim Teknolojileri Dergisi*, 2 (3): 116-126.

UNGAN, Suat. (2006). "Avrupa Birliğinin Dil Öğretimine Karşı Tutumu ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi" *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 217-226.

YALIN, Halil İbrahim. (2004). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınları.

YALIN, Halil İbrahim. (2008). *İnternet Temelli Eğitim*. Ankara: Nobel Yayınları.

YILDIRIM, Faruk ve TAHİROĞLU, Tahir .(2006). "İnternette Türkçe Kullanımı Sorunu". *Türkçenin Çağdaş Sorunları*. der. Gürer GÜLSEVİN ve Erdoğan BOZ. Ankara: Gazi Kitabevi.

İnternet Adresleri

<http://www.aol.meb.gov.tr/ana-sayfa.asp> (E.T.: 22.03.2011)

<http://www.dilbilimi.net> (E.T.: 22.03.2011)

<http://www.dilset.com/akademi> (E.T.: 24.03.2011)

Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi Yıl:1, Sayı:1 (2011)

- <http://www.eogrenme.net> (E.T.: 24.03.2011)
- <http://www.fatihomer.net> (E.T.: 22.03.2011)
- <http://www.hudil.hacettepe.edu.tr> (E.T.: 22.03.2011)
- <http://www.meb.gov.tr> (E.T.: 22.03.2011)
- <http://www.onlineturkish.com> (E.T.: 22.03.2011)
- <http://www.teknoturk.org/> (E.T.: 22.03.2011)
- <http://tsp.anadolu.edu.tr> (E.T.: 22.03.2011)
- <http://turkish.pgeorgalas.gr/indexEn.htm> (E.T.: 22.03.2011)